

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Miniszteri döntés.

Megszoktuk már, hogy ezen a helyen a kormányban olyan intézkedéseitől adunk hírt, amelyek ohajtásunk teljesülését, törekvésünk sikerét jelentik.

Ezuttal az ellentkezőt teszi kötelességünkkel hírlapirói feladatunk.

A vásár- és piactartási jogról van szó. Ki számíthatott arra, hogy ez a 30 év előtt Petrozsény és Livazény „öszepült” községeknek adományozott s nagy örömmel fogadott jog a községek életében rövidnek mondható idő alatt a két község között kiegyenlíthetetlen érdekellentétnek képezi forrását.

A tényalás, — mint már említettük — az, hogy 1877. évben az akkori földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter az egy körjegyzőséget képezett s csak a Malea patak által elválasztott, Petrozsényből közigazgatott s öszepült Livazény és Petrozsény kisközségeknél adományozta a vásár- és piactartási jogot.

Időközben Petrozsény autonóm nagyközséggé szervezkedett s Livazénynek maleántuli, községi jellegű része földrajzilag s politikailag Petrozsényhez lett csatolva. Ez tette indokoltá, kívánatossá a jog közösség megszüntetését s azért folyamodott Petrozsény község közönsége évenként két országos és minden hét péntek napjára egy heti vásár tarthatásának külön engedélyezéseért.

Ezt a kérelmet a földmívelésügyi m. kir. miniszter véleményének kikérése után a kereskedelemügyi miniszter nem találta teljesíthetőnek, még pedig abból az indokból, hogy Petrozsény község

kérvényében az 1877. évben Livazénnyel közösen nyert vásártartási jog érintése nélkül, tehát az eddig évenként május 15-én és október hó 15-én tartott országos vásárok és minden szombati napon tartott heti vásárok további fentartása mellett kizárólag a saját részére, ugyancsak május és október 15-ére vagyis az 1877. évben engedélyezett országos vásárokkal azonos napokra az új országos vásárok az eddig szombatonként tartott hetivásárokon kívül pedig minden péntekre heti vásárok engedélyezését kérte. Feltéve tehát Petrozsénynek a kérvényben nem jelzett azon szándékát, hogy az 1877. évben adományozott vásártartási jogával továbbra élni nem ohajt, és ezt csupán Livazényre vonatkozólag kívánja érintetlenül hagyni, az újabb vásárok engedélyezésének szükségére már csak azért sem indokolható, mert közvetlenül szomszédos községeknek egy és ugyanazon napokra országos vásárok egymás rovására nemcsak, hogy nem engedélyezhetők, de teljesen szükségtelen, hogy tőszomszéd, jelen esetben pedig épenséggel öszepített községek külön-külön vásártartási joggal birjanak. Ugyanez áll a heti vásárokról nézve, a melyekre vonatkozó kérelemnél szintén teljesen indokolatlan, hogy egymást követő napokon szintén egy és ugyanazon helyen legyenek megtarthatók. Mindezekről eltekintve újabb vásároknak engedélyezése pedig nemcsak Livazény községnek anyagi érdekeit sértené, de nyilvánvalóan a közforgalmi érdekek sérelmével is járna.

Ez a miniszteri indoklás a heti piactartási napokat szombati napra teszi, vagyis, amint az eredeti engedélyezési rendeletben van. Holott későbbi miniszteri rendelettel péntekre lett engedélyezve.

Egyéb észrevétel is tehető erre az indoklásra, de mert Petrozsény község képviselőtestülete legközelebb úgy is foglalkozni fog ezzel a kérdéssel, ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy az ügynek jogi természetétől eltekintve, mindkét községnek érdekében áll a jogközösség megszüntetése, és a két község vezetői bizonyára találnak módot az érdekellentéték méltányos és kölcsönös kiegyenlítésére.

Szinészet.

A színi évad utolsó hetében ünnepe volt a petrozsényi színpadnak.

Dr. Gombosné Miklósy Ilona vendégszerplése képezte az elmúlt hét szenzációját, aki a szerepléséhez fűzött várakozást hatványozott mértékben kielégítette.

Kedden, febr. 26-án a színevad egyik legnagyobb újdonságában a „Baccarat”-ban lépett fel s dacára annak, hogy csak néhány nappal előbb jó előadásban gyönyörködhattunk a színű szépségében, szép számu intelligens közönség tölté meg a nézőtér s tündető tapsviharral üdvözölte a remek kosztümben megjelent művésznőt, aki pompás alakításával mint Helene meghálálta az előlegezett kitüntetést. Különösen merterületben hűséggel fejezte ki atyja Lebourg báró (Fekete Pál) előtt Róbert (Inke Rezső) iránti olthatlan szerelmét s megrázó erővel tört ki fájdalom midőn szerelmese a darab végén öngyilkosságot követ el. Egyéb-ként szerepének legkisebb részletét is hatásosan s művészigleg kreálta. Nyílt színen is többször felzúgott a tapsorkán, felvonások közben és végül sokszor hívták a lámpák elé. Inke Rezső kitűnő partnere volt s Fekete Pál is hűen, hatásosan alakított. A többi szereplők is kivétel nélkül hozzájárultak a zajos tetszéssel honorált sikerhez.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRCZÁJA.

Sirályok utja.

Hogy odalenn, a tenger mély homályán
Történnek rejtett, nagy tragédiák,
Fenn a sirály mutaja — szárnyat tárván,
Vizét furó szemekkel kémli át.

Sikongó libbenéssel méri útját
A titkos küzdelemnek, ott alatt,
Milyen a harc, melyet fönn e tanu lát?
Engem ne kérdjete, boldogtalant.

S egyszerre csak lecsap a véres habra,
S uszik a tarajos hullám felett,
Ahol az ár a hullát elragadva,
Számára is kis zsákmányt fölvetett.

Hol odalenn a szívek mély sötétjén,
Élet — halálos küzdelem folyik,
A dal, szent csöndnek fátyolába lépven,
Sirály-szárnyakkal fönn buvárkodik.

Lesi a zsákmányt mélybe látó szemmel
S amint a megtörött hab fölveti,
A vizkoporsó mit nem nyelhetett el,
Abból parányit juttatott neki.

Kisteleki Ede.

Jövendőmondás.

Zborovszki gróf automobiljával nekiment egy sziklafalnak. Ő maga holtan maradt összeroncsolt automobilja alatt.

Azóta a rendőri vizsgálat hivatalos adatai megállapították, hogy Zborovszki gróf egy-két nappal a szerencsétlenség előtt egy kártyavető asszonynál járt, s ez a javasasszony megvizsgálván a gróf tenyerét, azt mondta neki, hogy a közel jövőben egy automobil-kiránduláson fog meghalni.

A szerencsétlen gróf ezekután kis időre ime fölül gépkocsijára, idegesen megvizsgálja a masinát. Elhangzik az indulás jele. Már néhány másodperccel később a gép és az ember összezúródik a sziklafalra.

Olyan dolog ez, a min lehet egykissé gondolkozunk. Az automobil-kocsikázás kétségtelenül igen veszedelmes mulatság, s a kik vállalkoznak rá, az életüket kockáztatják; mégis, visszaemlékezvén a páris-bordeauxi, a páris-berlini és a páris-bécsi automobil-futtatásokra, a melyeken a szélvészsebességgel haladok közül egy sem pusztult bele a változatos utak egyetlen veszedelmébe sem, körülbelül megállapítható, hogy ennek az utolsó katasztrófának nem kizárólagosan a motor nagy ereje volt az oka. Nem maga a mechanika okozta a halált.

Bernheim dr. egy meghatározásában így szól: Szuggesztió minden gondolat, a melyet az agyvelő elfogad. Ugyanő azt állítja, hogy szuggesztió minden gondolat, a melyet más mond ki s a filünkön át küld belénk és minden gondolat, a melyet a szemünkön át kapunk akár írásból, akár látószerveinknek valami egyéb észrevételéből. Azt is állítja Bernheim dr., hogy „minden gondolat arra törekszik, hogy tetté váljék”, a mit a fiziológia nyelve így fejez ki: „minden agysejt, a

melyet mozgásba hoz valamely gondolat, mozgadni akarja az idegszálakat, a melyek a gondolatot megvalósítják”.

Nem arról lesz itt szó, hogy a kitűnő tudós teóriái vitathatók-e, vagy sem. Bizonyos azonban, hogy ha elolvassuk e definíciókat, önkéntelenül vizsgálni kezdjük az összefüggést a jövendőmondók, javasasszonyok, kártyavetők és alvajárók némely jóslata és a tragikus halál, az erkölcsi elzúllás, a lerombolt egészség és a megbénult akaraterő néhány esete között, a mely eseteknek nap-nap után tanui vagyunk.

A vallástalanság növekedtével — a mi a babona megvetésének jegyében történik — azt látjuk, hogy éppen a babonából sohasem éltek többen, mint most. Ezek a lények — főleg asszonyok — a jövendőülés erejét tulajdonítják és tulajdonítatják maguknak, megjósolván a halálesetet, a nagy betegséget, a csődöt és sok más egyebet — hogy a szót a Bernheim dr. értelmezésében használjuk — a szuggesztió ereje által.

Van egy példánk, igen meglepő példánk erre. Fájdalom, a példa nem áll magában.

Néhány éve már, hogy egy barátom fölkeresett egy kiromantistát, egy tenyérből jósló asszonyt. Igen idegesen és sápadtan jött onnan vissza a kávéházba, a hol mi valamennyien a tenyerünk vonalaival mulattunk, s elmondta, hogy az asszony jövendőmondása szerint ő még az év vége előtt meg fog halni. És ezt az embert, a ki nem volt beteges, a kinek nem igen volt eddig érkezése kizárólag az idegeivel foglalkozni, igen kinosan érintette a jóslat. Noha az étvágyában és az álmában nem sok változás állott be: ettől a naptól kezdve ropant gyakran beszélt a szomorú profeciáról. Egy hónappal a kapott terminus előtt megbetegedett, tifózus láz hatalmaskodott el rajta, és meghalt.

Szerdán, febr. 27-én «Niobe»-ben lépett fel másodszor dr. Gombosné. Művészetének elragadó varázsaival mutatta be az élő szobrot. Játékával és alakjával egyaránt hódított. Mint szobor plasztikus szépségével bámulatba ejtette a nézőtér közönségét, amely halás elismeréssel adózott a nyújtott élvezetért. Miklósy Gábor mint Dunn Péter szokott kitűnő alakítással remekelt. Az egész regényes bohózat cselekménye a vendégművész és Miklósy Gábor által kitűnően volt alakítva. Taps és kihívás honorálta művészi játékukat.

Csütörtökön, február 28-án Schiller örökbeeső drámájában „Stuárt Mária”-ban ragyogtatta dr. Gombosné ritka drámai művészetét. A parki jelenet Erzsébet királynéval (Lőrinczy Erzsébet) duzzadt a drámai erő kitörésétől s az önmérséklet bámulatos megnyilatkozásától: A két főszerepben dr. Gombosné és Lőrinczy nagy sikerrel megosztották a siker dicsőségét. Nyílt jelenetekben volt részünk tündető tapsviharban s felvonások végén sokszoros kihívásban.

A többi jelentősebb szerepekben Inke, Fekete, Szerdahelyi igen jók s a kisebb szerepekben is mindannyian kifogástalanok voltak.

Pénteken, március 1-én dr. Gombosné Miklósy Ilona bucsu fellépte s jutalomjátékaul Dumas S. elővülhetlen beeső drámája: «A Kaméliás hölgy» szép számú közönséget vonzott. Gauthie Margitjával szaporította a vendégművész sikereinek babárait. Ebben a nagy szerepben is, — miként az előző estéken — brillírozott. Művészi játékának hatása alatt számtalanszor hívták a lámpák elé. Méltó partnere volt Inke Rezső aki Duval Armandot mutatta be eddigi kitűnő alakításait felülmúlva sikerrel. Fekete Pál is remekelt mint Duval Georges. Ezek kezében s jó kezekben voltak a főszerepek s a kisebb szerepek személyesítői nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez.

A darab végen sokszor hívta a közönség lámpák elé a vendég művésznőt, a láthatólag meghatótt a bucsuzás melegségének kifejezése.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Logtudorrá avatás.** Gerbert Ottó a petrozsényi járás jeles képzettségű t. szolgabírája a napokban fényes sikerrel tette le a jog- és államtudományi szigorlatot s doktorrá lett felavatatva, a budapesti tud. egyetemen, mihez öszintén gratulálunk.

— **Jegyzőválasztás.** A megüresedett petrillai körjegyzői állásra a jegyzői körhöz tartozó Krivádia, Meri-

sor, Banica és Petrilla községek f. hó 26-án ejtették meg a jegyzőválasztást, melynek eredménye az, hogy Sorban István, jelenleg marosillyei körjegyzőt választották meg közfelkiáltással 5 kijelölt pályázó jegyzőtársával szemben. A megválasztottnak ezen előléptetés-számba menő megválasztásához gratulálunk! A körjegyzőség, mely a legutóbbi időben jegyzői lelkiismeretlensége miatt annyit szenvedett, így végre oly emberhez jutott, kinek vezetése mellett bizton remélhető, hogy a bajokat kiheverve, a haladás és boldogulás útjára léphetnek.

— **Kimutatás a vulkáni róm. kath. hitközség egyháztanácsa által február 3-án a templom alap javára rendezett táncmulatság felülfizetéseiről:** Salgó-Tarjani Bányagazgatóság 30 kor., Blaschek Aladár 25 kor., Hoboth Á. József 25 kor., Lotter József 21 kor., Dr. Gidró Jenő 18 kor., Huszth Aladár 13 kor., Raimann Lázár 10 kor., Papp Sándor 8 kor., Papp József 5 kor., Augyel Ferencz 5 kor., Tutte József 5 kor., Hermann Izidor 5 kor., Klimkó Péter 5 kor., Bazilli Mihály, Zwilling János, Dubovszki Elemér, Finta Albert, Volesz Jenő, Nicora Emil 4—4 kor., Lovag Öhlberg Gusztáv, Vass Imre, Schuschnek Rezső, Szüle László, Husslerl Arthur, Krausz Lajos, Krausz Sándor, Fritz Lázaro, Szöke Ferencz Sztanek Felix, Miklós Antal, Koneka Ernő, Buday Ádám, Krausz Károly 3—3 kor., Berkovics Mór, Korb Mihály, Collarini Viktor, Fitz Ottó, Régeni József, Kátz Fischel, Károlyi Lajos, Csanádi László, Széga Lipót, Hercsik József, Pataki János, Dubraviczky János, Nagy Ferencz, Nádor Ignác, Graffiusz Vilmos, Krausz Ferencz, Eiler Ödön, Richweisz Péter, Schwimmer József, Fuschák Kálmán, özv. Prokopp Sebestyenné, Goltpreis Ferencz, Halászi Péter, 2—2 kor., N. M. 2 kor. 29 fill., Oprea János, Ekkert János, Kozma András, Dominik Rezső, Tamborlini Arisztotelesz, Szuchi Adolf, Lej Rezső, Kelemen József, Lőrincz Imre, Gerber Adolf, Sohr Aladár, Hercsik Lipót, Péchy Gábor, König Ferencz, Vinkler Mihály, Hodán Gyula, Pfeiffer József, Hajdu László, Varjassy Béla, Varjassy István, Bács Albert, Braun Sándor, Szilágyi Ferencz, Mettler János, Gadó Albert, Bakó Lajos, Hoffmann Mátyás, Karácsonyi János, Voin Vidor 1—1 kor., Macsó Pál 50 fill. Összes bevétel 577 kor. 47 fill. Összes kiadás 175 kor. 47 fill. Tiszta jövedelem tehát: 402 korona. A szives felülfizetőknek s az összes megjelenteknek köszönetet fejezi ki az egyháztanács.

— **Petrozsény és Videke Építő Iparosainak szövetsége.** Petrozsényben f. hó 1-én alakult meg a Petrozsény és Videke építő iparosainak szövetsége az ipar-

testületben tartott nagygyűlésen. Az országos központ szövetség kiküldöttéi Fischer Ferenc bpesti műépítész jelent meg a szervezkedő gyűlésen, a ki Sternberg Bertalan ismertetése után mondott tartalmas buzdító beszédet a fontos akcióról. A gyűlés letárgyalta és elfogadta az alapszabályokat, azután megválasztotta a vezetőséget a következőkben: Elnöknek egyhangulag Sternberg Bertalant. Alelnökök: id. Dékány Imre, Pénztárnok: Duda Károly. Ellenőr: Dunay Mihály. Választmány: Maderspach Victor, Szüle László. Bozsi János, Nicora Emil, Kluger Fülöp, Eder Ottó, Jöcsin Vazul, Schwartz Vilmos, Máthé Sándor és Krausz József. A szövetség jel-szava: „szervezett iparossal dolgozthatat s csak szervezett iparosnak dolgozik.”

— **Fősorozás Hunyadvármegyében.** Az 1907. évi fősorozásra: 1907. március 1-től április 30-ig terjedő idő van kitűzve. Az I. mozgó sorozó bizottság működik: Algyógyon március 1—2. Petrozsényben 4. 5. 6. Pujon 8. 9. Hátszeg városban 11. Hátszeg járásban 12. 13. 14. 16. Déva városban 18. Dévai járásban 19. 20. 21. Pogány Béla alispán vagy helyettese, mint polgári elnök vezetése alatt: Marosilyén 23. 26. 27. 28. Körösbányán apr. 2. 3. Brádon 5. 6. 8. Borbáth Vilmos arvaszéki elnök, mint polgári elnök elnökölte mellett, Vajdahunyad városban 10-én déltűn, Vajdahunyadi járásban 12. 13. az alispán vagy helyettese vezetése alatt. A II. mozgó sorozó bizottság működik: Szászvárosban április 1-én. Szászváros járásban 10. 12. és 13. Berivoy János föld-birtokos, mint polgári elnök vezetése alatt. Polgári orvos Algyógyon Dr. Karácsonyi Miklós j. orvos. Petrozsényben Dr. Schulek Jenő j. orvos. Pujon Dr. Jäger Ferencz j. orvos. Hátszeg járásban Dr. Székely Dezső városi orvos. Hátszeg városban Dr. Köntzei Gerő j. orvos. Déva városban Dr. Balogh Pál vm. főorvos. Dévai járásban Dr. Mailand Henrik tb. főorvos. Marosilyén Dr. Schillinger Károly j. orvos. Körösbányán Dr. Lendvay Márk j. orvos. Brádon Körmendi Gyula j. orvos. Vajdahunyad városban Dr. Kövári Ernő városi orvos. Vajdahunyad járásban, Dr. Dragits Gusztáv j. orvos. Dr. Markovinovich Viktor és Dr. Tóth Sándor j. orvos polgári orvosok Szászvárosban. A sorozásra felhívott I. II. III. korosztálybeli hadkötelesek száma: Algyógyon 480. Petrozsényben 420. Pujon 400. Hátszeg városban 450. Hátszegi járásban 750. Déván 90. dévai járásban 680. Marosilyén 950. Körösbányán 465. Brádon 674. Vajdahunyadon 56. vajdahunyadi járásban 486. Szászvárosban 96. szászvárosi járásban 608. Idegen hadköteles Petrozsényben: 150. Pujon: 10. Hátszegen 30. Déván 10. Vajdahunyadon 5. Szászvároson 26.

— **Március 15-ikén** a petrozsényi és járási ipartestület diszszáslója alatt zenekísérettel testületileg vonul a róm. kath., az ev. ref. és izraelita templomban tartandó isteni tiszteletre. Ennyiből áll az ipartestület által megállapított hazafias ünnepély programja.

— **Az avarok** rövid szereplését Európában az Endrei-Zalán-féle Világ Történelme e heti száma mondja el és egyuttal Nagy Károly utódainak történetét tárgyalja. A füzethez igen sikerült szép színes mellékletet csatoltak. Az általános műveltségnek eszközüül szolgálni, volt ennek a munkának a célja megindításakor és ezt a célt határozottan sikeresen szolgálja is. Aki ezt az érdekesen és jól meg írt, képekkel gazdagon tarkított munkát megakarja ismerni, kérjen mutatvány füzetet, melyet díjmentesen küld a Világ Történelme kiadóhivatala. Budapest, VI. Eötvös-utca 26/d.

— **Hírek a határrendőrségről.** Tudvalevő, hogy a határrendőrséget a romániai határvonal több pontján fellállították — papirosan, Siettek ugyanis kinevezni többek között a petrozsényi határrendőrség tisztviselőit is, azonban legénységről nem gondoskodtak. Az intézmény eme csonkaságán most segítettek, mert amint megbízható forrásból értesülünk, 12 rendőri állást töltöttek be a napokban. A kinevezett határrendőrök e hó folyamán lépnek szolgálatba.

— **Elhalasztott jegyzőválasztás.** Az ujonnan szervezett hobia-felsőbírányi körjegyzőség üresedésben lévő körjegyzői állására a választás határnapjául február 28-ika tűztet ki. Tekintettel azonban arra, hogy sem az irodai helyiség, sem a jegyzői lakóház, — melyek most állanak építés alatt, — ezigdig nem készültek el, a választást később kitűzendő határrnapra elhalasztották.

— **A legnagyobb takarmányrépa termések.** Elmul-tak azok az idők, amikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagy mennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja, hogy nem abban áll a répa értéke, ha telerakja a jószágnak a beleit, hanem arra kell a fősulyt helyezni,

lédeinket, nem lehetne őket azzal vádolni, hogy bűnös ízelmekeket visznek véghez; de ha szemre veszszük sok esetet, megállapíthatjuk, hogy ők a hiedelmek szükségét, a rejtelmes iránt való érzéküket csak arra használják, hogy rólunk szuggeraljanak valamit nekünk.

Nem lehet tagadni, hogy ezeknek az asszonyoknak (mert majdnem mind asszonyok) sok esetben nagy befolyásuk van az emberekre, hiszen napról-napra megjelennek előttünk a Couesdon kisasszonyok, a Rothe Annak, mindennütt olvassuk a kártyavetők hirdetéseit, rendőrségnek, törvényszéknek elegendő baja van velük. Megcélunk, tehát van miből élniük. Vannak klienseik. S bár mindenki tagadja, hogy ad rájuk valamit, hogy fecségesüket meghallgatja, mégis, a hogy egy nagyobb dolog történik, rögtön megszólal valaki:

— Igazán furesa! Tessék elhinni, ezt nekem megjövendöltek!

Szerencsére vannak okos emberek, a kik nem járnak el ezekhez a hölgyekhez, a kiket nem izgat az, hogy jövendő sorsukat a kártyák potyogása szerint higgyék el, a kik nem hiszik el, s nem engedik meg, hogy feleségük, anyjuk, nővérük elhiggye az ostobaságokat, a melyek csak nyugtalanító gyanakodást vagy szégyenletes kinevetetést okozhatnak. Ne nyugtalanítson bennünket az, hogy tenyerünkön az élet vonala meg van-e törve, hogy a szív vonala rosszul fut-e, hogy esődbe jutunk-e, hogy erőszakos halállal, vagy ágyban, párnák közt halunk-e meg? Hisz a halál legfőbb jöteménye, hogy észrevétel nélkül, tolvaj-módjára is ránk törhet. Ne bántson bennünket a lejárát e napja; hiszen az aggodalom maga gyötör halálra, sietünk, s barátainkhoz kénytelenek vagyunk így beszélni:

— Hagyjatok béken, nincs érkezésem, hogy veletek szóba álljak: hiszen tudod, hogy folyó hó tizen-hetedikén meg kell halnom.

Es e tréfa mögöttől a nyugtalanság. Mert a misztérium, a mely ránk vár, oly mély, hogy a legkisebb közössége egy problematikus realitással mindnyájunkat megzavar.

Mi történt hát ebben az agyvelőben? Rendkívül nehéz dolog ezt megmondani. De ha hiszünk a szuggesztóban, a szerencsétlen véletlenből, a jóslatnak az eseménnyel való igazolásából föltehető, hogy a betegség, a melyet mindenki megkaphat s majdnem mindenki kiáll, itt egy elgyengült egyénnel, könnyen kétségbeeső, reménytelen egyeddel találkozván, gyorsan lerombolta azt az organizmust, a melyet erkölcsi erő nem támogatott. Mert mit tesz például az orvos, a kit szenvedőhöz hívnak? Bizalmat önt a betegbe, a kit megnyugtató azzal, hogy gyorsan meg fog gyógyulni. A beteg, az orvos első látogatása után, már jobban van, utiterveiről, ügyes-bajos dolgairól beszélget. El benne a bizonyosság, hogy egy tőrhetően rövid időn belül megkezdheti régi életét. És hogyan tönkremenne az orvosnak ez a jótékony erkölcsi beleavatkozása, ha közben egy bolond vénasszony megjövendölne a betegnek, hogy egy-két hónap múlva ezen és ezen a napon szerencséje lesz meghalni. Akár bevalljuk, akár nem, a jóslatok mindig rendkívül hatnak ránk: s ez a hatás a férfiaknál majdnem mindig tragikusán, a nőknél ellenben igen gyakran kómikusan jelentkezik.

Ismertem egy uri asszonyt, a kinek egy alvajáró azt jóslta, hogy a férje hat hét múlva meg fog halni. Ez az asszony vendégeinek minden este a szánakozó részvét hangján mutatta az urát:

— Szegény barátom! Milyen rövid iedeje van még hátra!

A férj azonban nem halt meg. Ugyan ennek a hölgynek volt egy szobaleánya, a ki nem tudott összeférni a szakácsossal. Az élelmes szobaleány, hogy megszabaduljon a szakács társaságától, elment ahhoz a kártyavetőhöz, a ki asszonyának jövendőt szokott mondani s megkérte, hogy jóslja ki a házából a szakácsot. A terv annyira sikerült, hogy az asszony a konyha ártatlan főnökét még a rendőrségen is följelentette mérgekeverés kísérlete miatt.

Ha a kiromantisták és egyéb jósok meglegednének azzal, hogy időről-időre elzavarják a háztól a cse-

hogy mekkora tápértéke van a répának. Hogy nagy tápértékkel bíró répát nyerhessünk, szükséges, hogy az anyarépák (magrépák) legalább 4-8 kiló súlynak és tápértékükre nézve a leggyorsabb módon egyenként vegyileg megvizsgálva legyenek. Jelenleg nem létezik más cég a budapesti Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedésén kívül, mely ily nagy gondnal termesztett répamagot hozna forgalomba. Ezen répamag mellett még impregnálva is van, miáltal sokkal gyorsabban kel ki és a rovaroknak is ellentáll. Ajánlatos tehát, hogy csak Mauthner-féle impregnált csilagjegyű répamagot vessünk, a csekély árkülönbözet szászorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.

— **Erdőpanama.** Már ismertettük az esetet, hogy a közelmúltban, Székely Jenő volt petrillai h. jegyző milyen manipulációk útján akart az ottani erdőbirtokosok megkárosításával jogtalan hasznot szerezni. A vizsgálat most már befejezéshez közeledik és így a tényállás a következőkben állapítható meg: Székely Jenő egy ízben megjelent dr. Ábrahám petrozsényi ügyvéd irodájában és tudomására hozta, hogy több petrillai erdő rész tulajdonosa részilletőségét olcsón eladja. Amidőn dr. Ábrahám ügyvéd és dr. Török ügyvédjelölt — kihez hasonló ajánlattal fordult — meggyőződtek arról, hogy az eladásra kerülő erdőterületek szép értéket képviselnek, különösen ha több jutalek egyesíthető lesz, értesítették Székelyt, hogy hajlandók az adás-vételi szerződést megkötöni, figyelmeztették azonban, hogy nagyobb hitelesség kedvéért azonossági tanuként irassa alá a szerződéseket a községi bíróval is. 65 szerződést szállított ezután Székely dr. Ábrahámnak és dr. Töröknek, melyek legtöbbször a régi elhalt eladók mellé a községi bíró nevét is odahamisította. A csalás sohasem derült volna ki, azonban időközben Székelyt a lupényi körjegyzőségbe helyezték át és így a vételre nem hamisíthatta rá az elhalt aláírásait. Az új jegyző, Sorbán István kutatni kezdett a dolog mibenlété után és így jött rá a többszörös hamisításra. Érdekes, hogy éppen Székely volt az, ki szeretett magának az erkölcsbír szerepében tetszelegni. Elődjét, Vaszi körjegyzőt ő tüntette fel a legrosszabb színben annak bűnperében, sőt éppen hűtlen erdő manipuláció miatt ő tett fenytő feljelentést a petrillai közbirtokosság elnöke ellen, sőt kevés híja volt, hogy a volt urbéresei közöstulajdonát képező erdő és legelő kezelésére szervezett közbirtokosság elnökévé meg nem választották, maga pedig számtalan sajtóport indított a megyei lapok ellen becstelenségéért megsejtése miatt, melyeket azonban az ügyészesség sorra megszüntetett. Annaira tudta a mintajegyzőt színelni, s a közönséget úgy félre tudta vezetni, hogy legutóbb a körközségek képviselőtestülete 1000 korona jutalmat folyósított részére. Büntetés Kaba volt községi írnok Amerikából többeknek irt levelében, sőt nyílt levelező-lapon elismeri bűnrészességét s azt, hogy manipulációban való közreműködésért mindössze 900 koronát kapott, amivel Amerikába szökött, ahol biztonságban érzi magát.

— **Pályázat** 600 koronás iparostanulmányi ösztöndíjra; Az iparosok képzése szempontjából felelté üdvös, hogy a külföldi ipar viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítik. E végből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az aradi kereskedelmi és iparkamara területére évenként egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszeresített. Ezen ösztöndíjra az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel pályázatot hirdet és felkéri a kerületbeli ipartestületeket, hogy e pályázatot a saját hatáskörükben minél szélesebb körben meghirdessék, az arra érdemes iparos ifjakat a pályázatban részvételre buzdítsák és őket utasítsák, hogy pályázataikat f. é. május hó 1-ső napjáig az aradi kereskedelmi és iparkamara címére okvetlenül beküldjék. A pályázatban a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás irányra részletesen megjelölendők, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába való felvétele. Megjegyezzük, hogy az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni. Azok, a kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kiskorúakért atyjuk vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

— **Sztrájkoló gimnazisták.** A szászvárosi ev. ref. főgimnázium nyolcadik osztályának tanulói kimondták a sztrájkot, mert egyik segédtanáruk eljárását kifogásolták. A diákok ugyanis azt állítják, hogy ez a tanár volt az oka annak, hogy a nyolcadik osztály egyik legjobb tanulója kizárták az intézetből. A diákok panaszaik megvizsgálását és méltányos elbírálását kérik s kijelentették, hogy mindaddig nem járnak iskolába, amíg az igazgatóság el nem intézi a dolgot.

— **Színészet vulkánban.** Miklós Gábor színtársulata Vulkánban hétfőn kezdi meg előadásait. Színe kerülnek egymásután: Hétjón: Koldus gróf. Kedden: Milliárdos kisasszony. Szerdán: Harang. Csütörtökön: Rab Mátyás. Pénteken: Gül-Baba. Szombaton: Vig özvegy. Vasárnap: D. u. Mádi zsidó, este: János vitéz. Miután Lupénybe az idő rövidsége miatt a tervezet. előadásokra aligha mehet át a társulat, az igazgató ezután is kéri a lupényi műpártoló közönséget, hogy lehetőleg a vulkáni előadásokat látogatni szíveskedjék.

NYILTTÉR.)

Mindazok, a kik boldogult id. Dima János szeretett férj, atyánk és rokonunk temetése alkalmából, részvétük kifejezése és kegyeletes tiszteletük által fájdalomukat csillapítani ohajtották, fogadják legmélyebb köszönetünket.

Lupény, 1907. február hó 27-én.

Gyászoló család.

*) E rovatban közltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

C S A R N O K.

Redakció.

A fiatal ember már jó ideje nem gondolt semmivel. Legalább azt mondta. Szerette azt a magas barna asszonyt és nem törődött többé semmit azzal a banális étellel, a melyet meg ut egész valójából. És lassanként ábrándozott a lelke. Pesszimista lett. Sőt fatalista. Nem várt semmit, nem törődött a jövővel, de a jelen se foglalta el. Napról, napra élt és ha olykor mégis valami gondolata támadt, az is csak a körül a barna asszony körül forgott.

Azon a napon pedig — hideg decemberi nap volt, ködös, mint a fiu lelke — elhatározta, hogy új életet fog kezdeni. Az az asszonyt kineveti, sőt talán megveti, az pedig egy kissé bántotta. Elvégre nem lehetett célja a csendes szemlélődés akkor, mikor egy megmagyarázhatatlan érzés kizozta nap-nap után. Új élet tehát. Felment a redakcióba. És munkához fogott. Új gondolatok, új formát rajzoltak át a lelkén. Szépnek tetszett minde nek. De csak egy pillanatra. Aztán megdorodott tőlük. Azok a mesék, amiket megírni akart, mintha szárazak lettek volna. Az alakok elmosódtak. A szív, ami megadta volna az ízet ezeknek az apró történeteknek pasztel-szerűt, amit soha sem szenvedhetett. Egy-egy folt. Hol sötét, hol sötétebb. De soha se simult ahhoz az apró meséhez, ami egy se tetszett a fiúnak már.

Este a lámpákat már meggyújtották — ott ült az asztala előtt s gondolkodott. Azaz talán nem is. Soha még olyan álmódzódnak nem ismerte magát. Egyszer csak rajtakapta a lelkét, hogy zokog. Ami fájt. Miez? Kérdezte magától, de nem tudott rá feleletet adni. A szerkesztő, az a magas jó fiu, akinek mindig volt pénze és soha se volt elég kézírata aztán megmagyarázta az egész dolgot.

— Szerelmes vagy fiam. Egyszerűen szerelmes.

— Lehet, felelte a fiu keserűen.

— Nos, ennek csak örülnöd kell. A szerelem a hírlapírónak az ami másnak a napi gond. Munkára serkent és impulzust ad.

Mikor aztán a kávéházi kis asztal mellett ültek s a pikolójukat szűresólték, már annak az előbbi diskurzusnak a fele se volt meg a szerkesztő emlékében. De a fiut nagyon megviselte. Nem tudta azt senki, hogy ő szerelmes; azt sem, hogy szenved. S most a szerkesztő... Bizony kellemetlen is volt a dolog, annyi bizonyos.

— Nos, szerkesztő, hát szerelmes vagyok. Persze ostobaságnak tartod az egészet, mondta a fiu minden apró nélkül.

— Ja, igaz. Nem. Nem ostobaság az fiam. Sőt kellemes. Én is voltam már így. Sőt nem is egyszer. Asszony, vagy lány?

— Asszony. Nagyon is asszony.

— Annál jobb. Tudod az asszony más. Lánynyal

nem lehet komolyan beszélni. A lány — unalmas. Az asszony maga az élet.

— Hanem ez az asszony... Ezt hagyjuk. Hidd el kedves szerkesztő, soha se tudtam, hogy mi is az a keserűség, mondta a fiu kissé vontatottan.

— Keserűség? Jó, jó. Most azt gondold, nemde, hogy miért avatkozom én a te dolgodba. De hát ne vedd rossz néven. Nem szeretem, mikor keserűségről beszéltek, gyermekeim. Nem szeretem. Sokkal több bátorságot kérek. Sokkal több energiát. Különösen ezt. Mert hogy ez a fő.

— Nem akar meghallgatni; azt mondja: gyerek, nagy gyerek vagyok.

— Hát bizony ez asszony, amint látom. A javából. Kérlek, kérlek. Van itt egy út, ami egyszerű is, biztos is és szép is. Csak egy kicsit veszedelmes, mondta a szerkesztő tettetett nagyképűsködéssel.

— Mond kérlek, mond. Pokol, vagy egyéb haszontalan fogalom? Mi? tűzelt a fiu.

— Dehogy. Menyország. Meg fogod mondani neki, hogy mivel tisztában van azzal, hogy szereted — tudod — hát adjon egy csókot.

— Csókot? kérte a fiu kissé megdöbbenve.

— Persze. Egy valóságos csókot. Elvégre ez nem kötelez semmire, mondta a szerkesztő mosolyogva.

— Hanem az a baj, hogy...

— Tudom, tudom. Te még többet akarsz. Hát nagyon természetes. Nagyon természetesnek tartom legalább én.

— Azaz...

— Jó, jó. Hanem várakozási álláspont. Rotschild sem lett egyszerre milliomos, mondta a szerkesztő nagy rualiciával. Úgy éjfél körül, mikor már a tizedik konyánál voltak, a fiu felvette a kabátját és neki indult az éjszakának. Csunya, ködös éjszaka volt. És sötét. Kétségbeesett sötét. Már a tizedik cigaretáját dobta el, mikor eszébe ötlött az elmúlt este, a sok konyaktól is megelevenedett a képzeletében az a barna asszony, aki csak kineveti, csak mulat rajta. És valami keserű szemrehányást érzett. Olyat, mint gyermekkorában, mikor a tilos édességet dézsmálta meg. Aztán elkezdett morfondirozni:

— A szerkesztőnek igaza van. Számár vagyok. Az az asszony vagy szeret, vagy nem. Ha szeret, úgy egészen az enyém, ha nem szeret, el fog üzni. Ha el fog üzni, megölöm magam, mert így egyedül ez az élet semmit sem ér... Az pedig, hogy ne szeressen... Megdöbbsen. Az a régi szerelem, ami azt a bohém fiut eltöltötte sokkal erősebb volt, semhogy le lehetett volna küzdeni. Ezt érezte. tudta...

Valami különös este volt az. A szerkesztőnek halatlan kedve volt. A gyerek megmondhatatlan szomorú. S mikor az első palack pezsgőt felbontották a fiu már arra gondolt, nem lehetne abból a főléség fészekből valahogy megugrani. Ketten voltak. Lehetetlen. Az meg természetes, hogy pezsgő mellett szerelemre gondol még az is, aki nem efféle ember, mint a szerkesztő, aki úgy változtatja a szeretőit, mint más a manzsettáit.

— Nos? Hogy vagy az asszonyoddal, gyermekem, kérdezte a fiut kipirult arccal, kedveskedve.

— Jól, nagyon jól, mondta a gyerek keservesen.

— Ah. Tehát mérhetetlen boldogság, színészkedet a szerkesztő. Meg csupa gyönyör. Mi?

— Nagyon az. Elutasított.

— Lehetetlen, tisztára lehetetlen, mondta az öreg pityókusan.

— Nem. Igazán így van.

— Ez a jövő? Gondolom, gondoskodni fogunk másról fiam. Mert hogy az asszony könnyen pótolható. Egyébként semmi kesergés, fiu, inkább igyunk. Pincér! Még egy Duminit!

— Igyunk, mondta a fiu. Igyunk. Ugy-e ez az, ami lelket ad, ami szerelmet pótol, asszonyt felejtet? És ne gondoljunk az étellel, ami ugy sem ér egy fabatkát.

— Igaz, fiam, igaz. Latom okos fiu vagy. Zsurnaliszta. Akinek a lelke erős, akinek a szíve nagy, akinek a nótája: Gombház...

— És aki nemsokáig fog élni, kedves szerkesztő. Meglátod.

Hideg, ködös délután volt. A szerkesztő ott állt egy nyitott sirdomb felett. Valami fagyos keserűség volt az arcán, amint beszélt: Mondad fiam, te bolondos szerelmes fiu! Mondad, de nem hittem el. Talán az a barna asszony se hitte...

K.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Szám 1543/1907. tkkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Petrozsényi Takarékpénztár R.-T. végrehajtónak Márk Juon I. Gyorgye végrehajtást szenvedő eleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés végrehajtónak 100 kor. tőke, ennek 1906. évi április 14 napjától járó 6 % kamatai 49 kor. 80 fill. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 16 kor. és a még felmerülendő költségek iránti ugy a csatlakozottnak kimondott Jonásk Stefánnak 200 kor. tőke s jár. iránti követelése kielégítése végett a végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíróság területén lévő a H.-F.-Urikányi községi 108. szíjtkvben a 1. rdsz. 1144. 1147. 1148. 1149. kaszáló erdőre 107 kor. a 3 rdsz. 1877. 1878. 1879. 1880 hrsz. kaszáló és szántóra 205 kor. a 4. rdsz. 1885. hrsz. kaszálóra 219 kor. az 5. rdsz. 1891. 1893. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1901. hrsz. kaszáló, szántó, legelő és faházra 427 kor. a 6. rdsz. 2718. hrsz. kaszálóra 94 kor. a 7. rdsz. 2769. hrsz. kaszálóra 99 kor. egyenkint és összesen 1151. kor. kikiáltási árban az 1907. évi április hó 19-ik napjának d. e. 10 órája H.-F.-Urikány község házához kitűztetik.

2. Árverelni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után járó 5% kamatokkal együtt a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

4. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napjától járó adókat és átruházási illetékeket viselni.

Vevőnek a vételi bizonyítvány az árverés jogerőre emelkedése után fog kiadatni, mikor is a megvett ingatlan birtokába léphet, de a tulajdonjog javára csak a vételár és kamatainak lefizetése után fog bekebelezettni.

6. Ezen hirdetmény és feltételek a hivatalos órak alatt a tkvi. hatóságnál és H.-F.-Urikány község előljárósága házában tekinthetők meg.

7. Az elrendelt árverés a fenti tkvben feljegyeztetni rendeltetik.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
Hátszeg, 1907. február 15-én.

Csiszér Gábor,
kir. albiró

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legszebb virágokat

A legdivatosabb csokrokat és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb
minőség szavatolása mellett
szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari-szállító mag- és virágkereskedése TEMESVÁROTT

Dusan illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.

Bükkfa

öllenként 28 koronáért hazaszállít

Kálló Jenő, vendéglős
Szurdok.

5¹/₂ %-os törlesztéses

(amortizációs)

jelzálogos

kölcsönöket

gyorsan és előnyösen eszközöl

MUNTYÁN TIVADAR Petrozsényi.

Kossuth-tér zárdá-épület.
Gutt Testvérek képviselője.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legszebb gyümölcsfák.

80.000 gyümölcsfa oltvány

1 millió gyümölcsfa-alany.
1 millió előkerítés cseméje.

Sétaterfák • Diszoserjek • Rozsák.
Bogyogyümölcsök stb.

Kifogástalan szőlőoltványok.

1 1/2 millió szőlőoltvány.

Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.

Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVANYISKOLÁK FISCHER és TÁRSA, és AMERÓSI M.

Pályázati hirdetmény.

Elöléptetés folytán üresedésbe jött vulkáni segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A segédjegyző javadalmazása az 1904. évi XI. t.-c. 1. §-a szerint 1000 kor. törzsfizetés és a községek által fizetendő 120 kor. lakbér-illetmény.

Pályázni kívánókat feliivom, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3 §-ába előírt körjegyzői oklevél és egyéb bizalmat támasztó bizonyítványokkal felszerelt kéréseiket folyó év március 10-ig hivatalomhoz adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.
Petrozsény, 1907. február 12-én.

Janza Vazul
főszolgabíró.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

HIRDETÉSEK

LEGOLCSÓBB ÁR-

○ SZÁMITÁS ○

MELLETT FELVÉTELEK

○ E LAP ○

:KIADÓHIVATALÁBAN:

PETROZSÉNYBEN

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmészszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.